

ĐÔI DÒNG VỤN VẶT

Sapy Nguyễn Văn Hưởng

Việt Nam Có Bốn Ngàn Năm Văn Hiến

Việt Nam Có Bốn Ngàn Năm Văn Hiến. Đó là câu người Việt Nam vẫn thường hay nói ngoài cửa miệng, đưa vào nhạc, viết trong sách, còn tự hào về quãng thời gian này. Nhưng chắc ít người biết tường tận: nước mình có tự bao giờ? Ai khai sinh ra nó? Vì vậy tôi mạo muội dựa theo quyển Việt Nam Sử Lược của Học giả Trần Trọng Kim, ghi ra đôi dòng dưới đây.

Vào thời thượng cổ của nước ta, nếu tính từ khi vua Đế Minh, cháu ba đời vua Thần Nông, đi tuần thú phương Nam đến núi Nghĩa Lĩnh gặp một tiên nương. Hai người lấy nhau, đẻ ra Lộc Tục. Sau đó vua Đế Minh truyền ngôi cho con trưởng là Đế Nghi làm vua phương Bắc, còn Lộc Tục làm vua phương Nam.

Lộc Tục xưng là Kinh Dương Vương, đặt tên nước là Xích Quỷ vào quãng năm Nhâm Tuất (năm 2879 trước Tây lịch). Kinh Dương Vương lấy Long Nữ - con gái Động Đình Quân đẻ ra Sùng Lãm nối ngôi làm vua.

Sùng Lãm xưng là Lạc Long Quân, lấy Âu Cơ - con gái vua Đế Lai đẻ được một bọc trăm trứng, nở ra 100 con. Lạc Long Quân bảo Âu Cơ rằng: "Ta là dòng dõi Rồng, nàng là dòng dõi Tiên, ăn ở lâu với nhau không đẻ; nay được trăm đứa con thì nàng hãy đưa 50 đứa lên núi, còn 50 đứa ta sẽ đem xuống biển Nam Hải." Như vậy đem 2879 cộng với 2019 là con số của năm nay, chúng ta có chính xác tới 4898 năm văn hiến.

Thử đặt một câu hỏi: Con số "4898" hoặc chẵn chời "4900," có thể tóm gọn thành "4 ngàn" hay "hơn 4 ngàn" được nữa không? Nếu không, thì tới lúc nào người Việt Nam mới chịu sửa đổi lại câu: *Việt Nam Có Bốn Ngàn Năm Văn Hiến.*

Không Biết Cách Nói Chuyện

Tôi với Dick Navarro, anh bạn làm chung hãng, mau chóng trở nên thân tình, có lẽ bởi Dick từng có thời qua Việt Nam chiến đấu. Nhắc về những ngày trú đóng tại Nha Trang, Dick say sưa kể lại bao kỷ niệm

khi được ngắm nhìn những nữ sinh mặc áo dài trắng tha thướt đến trường, và luôn cả lúc tan học. Anh thích sự mềm mại, ôm trọn cái dáng thon thả người con gái hơn cả biển xanh cát trắng.

Khi nhắc tới các món ăn, Dick thích nhất món "Tortilla Việt Nam." Hỏi kỹ lại mới hay đó là tên riêng Dick dùng để gọi món "Gỏi Cuốn." Dick còn khôi hài cho là loại bánh tráng mỏng dính người Việt Nam đã "ăn cắp" từ "Tortilla" của dân Mỹ Tây Cơ.

Một hôm lúc ôn lại vài chuyện cũ, tôi đùa:

- Quân Đội Việt Nam giỏi nhất trên thế giới.

Dick cười châm chọc:

- Đúng, còn Quân Đội Mỹ đứng hạng nhì. Nhưng anh không có trong cái Quân Đội vô địch đó đâu!

Tôi giả bộ cãi lại:

- Quân Mỹ chạy trước, anh chằm hạng nhì. Còn Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa chạy sau, vậy anh xếp hạng mấy?

- Thôi tạm cho Quân Đội của anh hạng một rưỡi.

Ngẫm nghĩ một lúc, Dick nói thêm:

- Tôi phải công nhận người Việt Nam đánh đấm rất giỏi. Chỉ tiếc là không biết cách nói chuyện. Nếu biết thì chiến tranh đã không xảy ra mà vẫn bảo vệ được toàn vẹn lãnh thổ lẫn chủ quyền đất nước.

Lời nói bất chợt ấy có thể rất đúng, có thể hơi đúng, cũng có thể sai, nhưng nó lảng vảng trong tâm tôi mãi đến tận bây giờ.

Good Morning

Mỗi sáng, trước khi ngồi vào bàn làm việc, không biết bao nhiêu lần tôi thốt lên và nghe đáp lại câu *good morning*. Mãi đến hôm Dick thân mật hỏi tôi:

- Anh có thể chỉ tôi cách nói *good morning* bằng tiếng Việt được không?

Một câu hỏi đơn giản như vậy mà tôi ngẫm nghĩ mãi không biết trả lời sao! Cuối cùng đành phải đáp:

- Trong ngôn ngữ Việt Nam không có tiếng *good morning*.

Dick ngạc nhiên hỏi tiếp:

- Như vậy sáng ra người Việt Nam chào nhau thế nào?

Tôi đáp:

- Gặp tôi anh có thể nhẹ gật đầu rồi nói: "chào anh."

Dick nhún vai:

- Như vậy quá đơn giản và dễ nói.

Tôi chưa kịp giải thích thêm, thì cô Yến đã lù lù bước vào văn phòng. Dick biểu diễn ngay:

- Chào anh!

Yến đáp lại: *good morning*. Rồi mở to đôi mắt nhìn tôi thông cảm.

Tôi biết *good morning* thường được dịch là "chào buổi sáng" và ai cũng hiểu đó chỉ là lời giải thích theo ý nghĩa thôi, chớ sáng ra người Việt mình đâu có ai "chào buổi sáng" nhau bao giờ. Vậy mà lâu lâu tôi lại nghe đâu đó người Việt mình "chào buổi sáng!" Có nên xem đó là một tiếng mới chăng?

Sau này tôi thấy nếu tạm dịch *good morning* là lời chào vào buổi sáng đôi khi không đúng cho lắm. Sở dĩ tôi nhận ra điều này bởi suốt thời gian tôi tạm chuyển sang ca đêm, làm việc từ 12 giờ khuya cho đến 7 giờ sáng hôm sau. Lúc ra về tai tôi nghe, mắt tôi thấy tờ tường, anh nhân viên an ninh gác cổng nói *good morning* với mấy người vừa từ bên ngoài bước vào hăng, để bắt đầu một ngày làm việc mới, liền xoay qua *good night* tôi.

Cơm Quốc Gia - Ma Cộng Sản

Chuyện biểu tình trước tòa soạn Người Việt, tờ nhật báo lớn nhất Cali diễn ra đã quá lâu, tôi không nhớ bắt đầu từ bao giờ? Mãi cho đến lúc ngồi chờ tới giờ "Hội Thảo Về Văn Học Miền Nam 1954-1975" vào sáng thứ Bảy 7-12-2014, tôi mới hay nó vẫn còn tiếp diễn. Ngày hôm đó tôi nghe văng vẳng tiếng một người đàn bà "biểu tình" bên ngoài cứ ra rả lập đi lập lại câu: "Đã đảo nhật báo Người Việt ăn cơm Quốc gia thờ ma Cộng sản."

Tôi tự hỏi, "Quốc gia" đã mất gần 40 năm nay rồi, làm sao vẫn có thể cho cơm để nhật báo Người Việt ăn được? Còn Cộng sản cho dù đã hiện nguyên hình thành loài quỷ quái, yêu tinh, nhưng vẫn sống nhẫn rãng, làm sao trở thành ma được để mà thờ?

Thằng - Nó

Tôi ghi lại đây lời một anh hề trình diễn trên sân khấu:

- ... *Mặc quốc phục của Mực, của Nhứt, dạ nói lộn của Mực, không phải, mấy thằng Nhứt nghe được nó đánh thấy mụ nội tui. Mặc quốc phục của nó để giới thiệu gái của nó, không sao nó không biết nghe...*

Nếu là người Nhật, tôi sẽ không vui khi bị gọi bằng "thằng," bằng "nó," cho dù là lúc diễn hài. Và chắc cũng chẳng một dân tộc nào muốn được gọi bằng tiếng "thằng" hay "nó."

Con

Tôi nghe kể lại. Có một bà ngoài 60 tới tòa lãnh sự Mỹ tại Sài Gòn xin visa du lịch. Cuộc phỏng vấn qua người thông dịch vừa hoàn tất, bước ra khỏi phòng bà hớn hờ báo tin cho cô con gái biết:

- Má đầu rồi!

Hai mẹ con ôm nhau vui mừng. Nhìn không thấy cái kính lão trên mắt mẹ, cô con gái liền hỏi:

- Ủa! Cái mắt kiếng của má đầu rồi?

- Má để quên trên bàn chỗ "con nhỏ Mỹ" mới phỏng vấn má.

Lúc bà trở vào lấy lại cái kính. Cô nhân viên vừa phỏng vấn bà, xô ra một tràng tiếng Việt:

- Bà cần về học lại cách ăn nói.

Rồi cô tìm sấp hồ sơ, cầm trả lại cho bà.

